

MINISTRI MÄÄRUS

07.02.2024 nr 5

Vaimse tervise teenuse toetus kohalikule omavalitsusele 2024.aastal

Määrus kehtestatakse riigieelarve seaduse § 53¹ lõike 1 alusel.

§ 1. Kohaldamisala

Määrusega kehtestatakse kohalikule omavalitsusele vaimse tervise teenuse toetuse andmise tingimused ja kord.

§ 2. Terminid

Käesolevas määruses kasutatakse termineid järgmises tähenduses:

- 1) vaimse tervise teenus – kohaliku omavalitsuse elanikele pakutav psühholoogiline ja psühhosotsiaalne abi;
- 2) psühholoogiline abi – psühholoogi rakendatav inimesele või inimrühmale suunatud professionaalne tegevus eesmärgiga leevendada düstressi ning parandada vaimset tervist ja heaolu;
- 3) psühholoog – erialast kõrgharidust omav isik, kes osutab inimestele psühholoogilist abi;
- 4) psühhosotsiaalne abi – inimeste psühhosotsiaalset heaolu parandavad tegevused, mida pakuvad oma pädevuse piires selleks asjakohase ettevalmistusega isikud;
- 5) toetuse andja – Riigi Tugiteenuste Keskus;
- 6) toetuse saaja – taotleja, kelle taotlus on rahuldatud.

§ 3. Toetuse eesmärk

Toetust antakse eesmärgiga parandada kohalikul tasandil vaimse tervise teenuse (edaspidi *teenus*) pakkumist, et seeläbi toetada Eesti elanike psühhosotsiaalset heaolu ja vaimset tervist.

§ 4. Toetatav tegevus ja toetusperiood

Toetust antakse perioodil 01.01.2024–31.12.2024 (edaspidi *toetusperiood*) teenuse osutamise kaasnivate kulude katteks.

§ 5. Taotlusvooru avamine ja sulgemine

(1) Sotsiaalministeerium teavitab toetuse andjat taotlusvooru eelarvest hiljemalt järgmisel tööpäeval määruse Riigi Teatajas avaldamisest arvates.

(2) Toetuse andja avab taotlusvooru ning avaldab taotlusvooru eelarve oma veebilehel määruse Riigi Teatajas avaldamisele järgneval päeval.

(3) Taotlusvoor on avatud toetuse eelarve lõppemiseni, kuid kõige kauem 30. novembrini.

(4) Toetuseks eraldatud eelarve ammendumise korral sulgeb toetuse andja taotlusvooru ning avaldab vastava teabe asutuse veebilehel hiljemalt järgmisel tööpäeval sulgemisotsuse tegemisest arvates.

(5) Täiendava eelarve lisandumise korral on toetuse andjal õigus avada taotlusvoor uuesti, lähtudes selle sulgemisel lõigetes 3 ja 4 sätestatust.

(6) Toetuse andja administreerimisega seotud kulude katteks võib kasutada kuni 28 070 eurot taotlusvooru eelarvest.

§ 6. Toetuse taotlemine

(1) Toetuse taotlemine toimub alates taotlusvooru avamisest kuni selle sulgemiseni.

(2) Taotleja võib ühes kalendrikuus esitada ühe taotluse.

(3) Taotleja esitab toetuse saamiseks toetuse andjale taotluse e-toetuse keskkonna kaudu.

(4) Kui e-toetuse keskkonna töös esineb tehniline viga, mis takistab taotluse tähtaegset esitamist, loetakse taotluse esitamise tähtpäevaks järgmine tööpäev pärast vea likvideerimist.

§ 7. Nõuded taotlejale

(1) Taotleja saab olla kohalik omavalitsus või selle ametiasutus, mis ei ole linnaosavalitsus.

(2) Kui teenust ei osuta taotleja või tema hallatav asutus, peab taotleja olema sõlminud teenust osutava juriidilise isikuga, füüsilisest isikust ettevõtjaga või füüsilise isikuga lepingu või muus vormis kirjalikult taasesitatava kokkuleppe toetusperioodil kohaliku omavalitsuse elanikele teenuse osutamiseks.

(3) Taotlejal ei või taotluse esitamise ajal olla riiklike maksude maksuvõlgasid või need peavad olema ajatatud.

(4) Taotlejal ei tohi taotluse esitamise ajal olla täitmata kohustusi toetuse andja ees.

§ 8. Nõuded taotlusele

(1) Taotlus tuleb esitada määruses sätestatud nõuete ja tingimuste kohaselt.

(2) Taotlus peab vastama järgmistele nõuetele:

1) taotlus on esitatud ajal, kui taotlusvoor on avatud;

2) taotlus on esitatud e-toetuse keskkonna vorminõudeid järgides ning sellele on lisatud nõutud dokumendid;

3) taotlus sisaldab määruses nõutud teavet, mis on asjakohane, ammendav ja õige;

4) taotluse on digitaalselt allkirjastanud esindusõigust omav isik;

5) toetust taotletakse määruses sätestatud eesmärkidel ja toetatavatele tegevustele.

(3) Taotleja esitab koos taotlusega:

1) teenust vahetult osutava isiku CV, mis kajastab isiku kutsealast ja hariduslikku ettevalmistust ning töökogemust;

- 2) haridust tõendava dokumendi koopia, kui seda ei ole Eesti hariduse infosüsteemis või kui tegemist on välisriigi haridust tõendava dokumendiga; viimati nimetatud juhul tuleb esitada Eesti ENIC/NARIC Keskuse poolt välja antud kvalifikatsiooni tõendav dokument;
- 3) volikirja, kui esindusõiguslik isik tegutseb volituse alusel.

(4) Kui teenust ei osuta taotleja või tema hallatav asutus, esitab taotleja koos taotlusega teenust osutava juriidilise isiku esindaja, füüsilisest isikust ettevõtja või füüsilise isiku allkirjastatud lepingu või muus vormis kirjalikult taasesitatava kokkuleppe, mis kinnitab nimetatud isiku valmisolekut osutada kohaliku omavalitsuse elanikele teenust taotluses näidatud ajavahemikul.

§ 9. Toetuse suurus

(1) Toetuse suuruse arvutamisel lähtutakse taotlusest ja käesolevas paragrahvis sätestatud tingimustest.

(2) Toetuse arvutamise alus on 2424,46 eurot kalendrikuus kohalikus omavalitsuses elava 7000 elaniku kohta.

(3) Kohaliku omavalitsuse elanike arvu kindlaks määramisel lähtutakse rahvastikuregistri andmetest seisuga 01.01.2024.

(4) Toetuse maksimaalne osakaal taotluses välja toodud abikõlblikest kuludest on kuni 70%, mis ei või ületada toetuse maksimaalset määra kooskõlas käesoleva paragrahvi lõigetega 2, 5 ja 6. Taotleja omafinantseering peab olema vähemalt 30% ja selle hulka arvatakse vaid toetuse saaja tehtavad abikõlblikud kulud.

(5) Kohalikule omavalitsusele kalendrikuu eest määratava toetuse suuruse ülempiir on lõikes 2 nimetatud summa viiekordne määr.

(6) Toetuse andja võib vastavalt taotlusele ja §-s 11 nimetatud hindamiskomisjoni ettepanekule määrata toetuse, mille suurus erineb:

- 1) lõikes 2 nimetatud alusel arvutatava toetuse summast;
- 2) lõikes 5 nimetatud määrast.

(7) Kui ühest kohalikust omavalitsusest esitatakse ühe kalendrikuu jooksul mitu taotlust, määratakse toetus esmalt ajaliselt varem saanud taotlusele ning hiljem saanud taotluse toetuse summa arvutamisel arvestab toetuse andja kohalikule omavalitsusele või selle ametiasutusele juba määratud toetuse suurust.

(8) Kui pärast toetuse määramist esitatakse kohalikust omavalitsusest uus taotlus, lähtub toetuse andja uue toetuse suuruse arvutamisel käesolevas paragrahvis sätestatust, taotluses esitatud andmetest ja kohalikule omavalitsusele või selle ametiasutusele juba määratud toetuse suurusest.

§ 10. Taotluse menetlus

(1) Taotluse menetlus koosneb taotluse ja taotleja nõuetele vastavuse kontrollimisest, taotluse hindamisest ja taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse tegemisest koos toetuse määramisega taotluse rahuldamise korral.

(2) Kui taotluses esineb puudusi, annab toetuse andja taotluse esitajale viis tööpäeva puuduste kõrvaldamiseks. Tähtpäevaks puuduste kõrvaldamata jätmise korral võib toetuse andja jätta taotluse läbi vaatamata.

(3) Taotlust, mis esitatakse ajal, kui taotlusvoor ei ole avatud, menetlusse ei võeta ja sellest informeeritakse taotlejat kolme tööpäeva jooksul taotluse esitamisest arvates.

(4) Taotluse rahuldamine ja rahuldamata jätmise otsustatakse hiljemalt selle esitamisele järgneva kalendrikuu viimasel tööpäeval.

§ 11. Taotluste hindamine, hindamiskriteeriumid ja valiku kord

(1) Nõuetele vastavaks tunnistatud taotluste hindamiseks kehtestatakse valdkonna eest vastutava ministri käskkirjaga taotluste hindamise kord ja moodustatakse vähemalt kolmeliikmeline hindamiskomisjon (edaspidi *komisjon*).

(2) Toetuse andja edastab komisjonile hindamiseks vajalikud materjalid ja teeb nõuetele vastavaks tunnistatud taotlused komisjonile kättesaadavaks hiljemalt 15. kuupäeval.

(3) Komisjonil on õigus küsida taotlejalt lisainfot, kui esitatud info ei ole täielik või on ebaselge, andes selleks kolmepäevase tähtaja.

(4) Komisjon hindab taotlusi järgmiste hindamiskriteeriumite järgi:

- 1) teenuse või teenuste koosluse vastavus määruse eesmärgile;
- 2) teenust vahetult osutava isiku haridusliku ja kutsealase ettevalmistuse piisavus osutada teenust;
- 3) teenust vahetult osutava isiku töökogemuse piisavus osutada teenust.

(5) Lõikes 4 nimetatud hindamiskriteeriumeid hinnatakse skaalal 0–7, millest kõrgeim hinne on 7 ja madalaim 0. Hindamiskriteeriumite sisu on täpsustatud määruse lisas.

(6) Taotluse koondhinne on hindamiskriteeriumite järgi antud punktide summa. Taotluse maksimaalne koondhinne on 21 punkti.

(7) Kui toetust taotletakse mitme teenuse või teenuseosutaja tegevuse rahastamiseks, hinnatakse lõike 4 punktides 2 ja 3 nimetatud kriteeriumite järgi iga teenuseosutajat ja teenust eraldi ning taotluse kriteeriumi hinne arvutatakse teenuseosutajate ja teenuste punktisummade aritmeetilise keskmisena.

(8) Komisjon kujundab hinnangu ja edastab toetuse andjale ettepaneku taotluste rahastamiseks hiljemalt 25. kuupäevaks.

§ 12. Toetuse määramine ja maksmine

(1) Toetuse andja lähtub toetuse määramisel taotluses sisalduvatest andmetest, §-s 9 sisalduvatest toetuse suuruse arvutamise alustest ja § 11 lõikes 8 nimetatud komisjoni ettepanekust.

(2) Toetuse määramisel rahuldatakse taotlus täielikult või osaliselt.

(3) Toetust ei määrata:

- 1) kui taotleja ega taotlus ei vasta määruses sätestatud nõuetele;
- 2) kui esitatud taotlus on puudustega, mis ei võimalda toetust määrata;
- 3) kui taotluse koondhinne on väiksem kui 11 punkti;
- 4) kui taotlust on § 11 lõike 4 punktis 1 nimetatud kriteeriumi järgi hinnatud null punktiga;
- 5) nende teenuste eest, mille osutajat on hinnatud § 11 lõike 4 punktis 2 või 3 nimetatud kriteeriumi järgi null punktiga;
- 6) kui teenust või psühholoogilist abi osutatakse üldhariduskoolis, kutseõppeasutuses või koolieelses lasteasutuses tugispetsialisti tegevusena;
- 7) teenuste eest, mida juba rahastatakse riigieelarvest;
- 8) kui kohalikule omavalitsusele on juba määratud toetus ulatuses, mis vastab § 9 lõikes 2 või 5 nimetatud alustel arvutatud toetuse summale ning komisjon ei pea nimetatud summat ületava toetuse määramist põhjendatuks.

(4) Kalendrikuul, mil komisjoni ettepanek taotluste rahuldamiseks ületab eelarve jääki, rahuldab toetuse andja taotlused hindepunktide alusel koostatava paremusjärjestuse alusel kuni eelarve ammendumiseni. Võrdsete koondhinnetega taotluste korral asetatakse paremusjärjestuses kõrgemale kohale taotlus, mis on saanud § 11 lõike 4 punktis 1 nimetatud kriteeriumi puhul kõrgema hinde. Kui kõik nimetatud kriteeriumid on võrdsed, eelistatakse ajaliselt varem esitatud taotlust.

(5) Taotluse rahuldamise otsuses märgitakse toetuse summa ja toetuse saaja toetuse kasutamiseiga seotud kohustused.

(6) Taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsus edastatakse taotlejale e-toetuse keskkonna kaudu kahe tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmisest arvates.

(7) Toetuse andja maksab toetuse saajale toetuse välja taotluses märgitud pangakontole kümne tööpäeva jooksul taotluse rahuldamise otsuse tegemisest arvates.

§ 13. Toetuse saaja kohustused

(1) Toetuse saaja kasutab toetust taotluse ja taotluse rahuldamise otsuse kohaselt.

(2) Toetuse saaja teavitab toetuse andjat, kui asjaolud, mille alusel toetus määrati, muutuvad oluliselt. Toetuse saaja võib toetusperioodil muuta toetuse määramise aluseks olevaid teenuseosutajaid ja osutatavate teenuste mahte üksnes toetuse andja kirjalikul nõusolekul.

(3) Toetuse saaja teavitab teenuse osutamise alustamisel kohaliku omavalitsuse elanikke teenusest ja selle osutamise korraldusest.

(4) Toetuse saaja peab toetuse kasutamise kohta arvestust vastavalt raamatupidamise seadusest tulenevatele nõuetele, pidades eraldi kuluarvestust toetuse maksmise aluseks olevate tegevuste kohta, ja eristab maksmise aluseks olevate tegevuste dokumendid muudest dokumentidest. Elektroonsel kujul säilitatavaid kuludokumente peab olema võimalik kirjalikult taasesitada.

(5) Toetuse saaja võimaldab toetuse andjal või tema volitatud isikul kontrollida toetuse taotlemise ja kasutamiseiga seotud asjaolude, sealhulgas teavitustegevuste paikapidavust.

(6) Toetuse saaja esitab 20 tööpäeva jooksul toetusperioodi lõppemisest arvates e-toetuse keskkonna kaudu ja sealsetest vorminõuetest lähtudes toetuse kasutamise aruande.

(7) Kui tegelikud kulud, mille eest toetust taotleti, on välja makstud toetusest väiksemad, maksab toetuse saaja toetuse summa ja tegeliku kulu vahe toetuse andjale tagasi kümne tööpäeva jooksul lõikes 6 nimetatud aruande esitamisest arvates.

§ 14. Toetuse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamine ja tagasi nõudmine

Taotluse rahuldamise otsus tunnistatakse kehtetuks või toetus nõutakse tagasi, kui:

- 1) ilmnevad asjaolud, mille kohaselt taotlust ei oleks rahuldatud;
- 2) toetuse saaja või teenuseosutaja on teenuse osutamisel rikkunud isikuandmete kaitse nõudeid;
- 3) teenust osutatakse ebaprofessionaalselt või kutse-eetika nõudeid rikkudes;
- 4) teenuse osutamise korraldus ei vasta taotluses kirjeldatule;
- 5) toetuse saaja loobub toetusest;
- 6) toetuse saaja ei tagasta vabatahtlikult tagasimaksmisele kuuluvat kasutamata jäävat toetust.

§ 15. Otsuse või toimingu vaidlustamine

Otsuse või toimingu vaidlustamise korral võib taotleja esitada toetuse andjale vaide haldusmenetluse seaduses või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)
Signe Riisalo
sotsiaalkaitseminister

(allkirjastatud digitaalselt)
Maarjo Mändmaa
kantsler

Hindamise alused

1. Teenuste koosluse vastavus määruse eesmärgile

Vastavuse hindamisel loetakse teenuste kooslus määruse eesmärgile vastavaks, kui toetuse toel osutatav abi aitab parandada kohaliku omavalitsuse elanike psühhosotsiaalset heaolu ja vaimset tervist. Teenuste koosluse määruse eesmärgile vastavuse hindamisel kasutatakse järgmist hindamisskaalat:

- 7 punkti – teenuste koosluse rakendamine parandab oluliselt kohaliku omavalitsuse elanike ligipääsu psühholoogilisele abile või psühhosotsiaalset heaolu parandavatele sekkumistele;
- 4 punkti – teenus või teenuste kooslus on üldjoontes eesmärgipärane, teenus(t)e rakendamine kavandatud kujul on mõõduka mõjuga kohaliku omavalitsuse elanike vaimsele tervisele;
- 1 punkt – teenuse või teenuste koosluse rakendamine avaldab kohaliku omavalitsuse elanike vaimsele tervisele vähest mõju (nt on tegu kitsale sihtrühmale pakutava teenuse või teenuste kooslusega või teenust pakutakse piiratud asukohas);
- 0 punkti – teenus ei avalda positiivset mõju kohaliku omavalitsuse elanike vaimsele tervisele või soovitakse rakendada pseudoteaduslikku sekkumist.

2. Teenust vahetult osutava isiku hariduslik ja kutsealane ettevalmistus

Haridusliku ja kutsealase ettevalmistuse hindamisel loetakse isiku ettevalmistus piisavaks, kui see loob eeldused professionaalseks ja kvaliteetseks teenuseosutamiseks. Teenust vahetult osutava isiku haridusliku ja kutsealase ettevalmistuse hindamisel kasutatakse järgmist hindamisskaalat:

- 7 punkti – teenust vahetult osutav isik on saanud täieliku ettevalmistuse (sh tasemeharidus, täiendkoolitus, praktika), mida on loomupärane eeldada vastava teenuse osutamise korral, näiteks tõendab inimese ettevalmistust kehtiv kutsetunnistus seotud kutsealal;
- 5 punkti – teenust vahetult osutav isik on saanud miinimumettevalmistuse (tasemeharidus, täiendkoolitus, praktika), mida on loomupärane eeldada vastava teenuse osutamise korral, kuid esineb väheseid puudujääke, näiteks sooritab inimene veel kutsealast praktikat või on kutse omandamine lõppjärgus ning tõenäoliselt omandab isik vajaliku pädevuse toetusperioodi vältel;
- 3 punkti – teenust vahetult osutav isik on saanud sellise baasettevalmistuse (täiendkoolitus, praktika jmt), mis loob eeldused teenuseosutamiseks, kuid isik vajab teenuse kvaliteetseks osutamiseks regulaarset juhendamist;
- 0 punkti – teenust vahetult osutaval isikul puudub vajalik ettevalmistus teenuseosutamiseks, näiteks puudub psühholoogilise abi osutajal psühholoogiline kõrgharidus või puudub psühhosotsiaalse abi pakkujal (v.a kogemusnõustaja) kõrgharidus.

3. Teenust vahetult osutava inimese töökogemuse piisavus

Töökogemuse hindamisel loetakse piisavaks töökogemus, mis loob eeldused, et pakkuda tulemuslikult psühholoogilist või psühhosotsiaalset abi mitmekülgselt sihtrühmale ning tunda ära kutsealased piirid abi osutamisel ja suunata abistatav vajaduse korral edasi ravisüsteemi või täiendavaid sotsiaalteenuseid saama. Teenust vahetult osutava isiku teenusepakkumise kogemuse hindamisel kasutatakse järgmist hindamisskaalat:

- 7 punkti – teenust vahetult osutaval isikul on enam kui 7-aastane kogemus vastava või sarnase teenuse osutamisel;
- 5 punkti – teenust vahetult osutaval isikul on enam kui 5-aastane kogemus vastava või sarnase teenuse osutamisel;
- 3 punkti – teenust vahetult osutaval isikul on enam kui 3-aastane kogemus vastava või sarnase teenuse osutamisel;
- 1 punkt – teenust vahetult osutaval isikul on vähemalt 1-aastane kogemus vastava või sarnase teenuse osutamisel;
- 0 punkti – teenust osutaval isikul puudub kogemus vastava või sarnase teenuse osutamisel.